

Jacek Siciński i Alicja Konopacka
Katedra Zoologii Bezkręgowców i Hydrobiologii
Uniwersytet Łódzki

XXXIII SYMPOZJUM POLARNE (Łódź, 18–19 czerwca 2010 roku)

W dniach 18 i 19 czerwca 2010 roku w Łodzi, na Wydziale Biologii i Ochrony Środowiska Uniwersytetu Łódzkiego odbywało się XXXIII Sympozjum Polarne, kolejne z regularnych spotkań polskich polarników, spotkań, których tradycja sięga połowy lat siedemdziesiątych ubiegłego wieku. Ich pomysłodawcą i inicjatorem był Klub Polarny przy Polskim Towarzystwie Geograficznym. Pierwsze z nich odbyło się we Wrocławiu w 1974 roku, właśnie w roku powstania Klubu Polarnego.

Sympozjum tegoroczne zostało zorganizowane siłami zespołu Katedry Zoologii Bezkręgowców i Hydrobiologii UŁ (<http://invertebrates.uni.lodz.pl>), w której od lat działa grupa badaczy ekosystemów morskich, skupionych w Zakładzie Biologii Polarnej i Oceanobiologii.

W skład Komitetu Honorowego Sympozjum weszli: JM Rektor Uniwersytetu Łódzkiego prof. Włodzimierz Nykiel, Dziekan Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska UŁ dr hab. Elżbieta Żądzińska, Honorowy Przewodniczący Komitetu Badań Polarnych przy Prezydium PAN prof. Krzysztof Birkenmajer, Przewodniczący Polskiego Komitetu ds. Międzynarodowego Roku Polarnego prof. Aleksander Guterch, Przewodniczący Komitetu Badań Polarnych przy Prezydium PAN prof. Jacek Jania, Zastępca Delegata RP w *Scientific Committee on Antarctic Research* prof. Krzysztof Jażdżewski oraz Przewodniczący Klubu Polarnego dr Jerzy Pereyma.

Łódzki ośrodek był gospodarzem sympozjum po raz drugi. W 1979 roku w Burzeninie nad Wartą łodzianie organizowali VI z kolei Sympozjum Polarne po części dlatego, że liczna dość grupa łódzkich geogra-

fów i biologów mogła wówczas zaprezentować wyniki swych obserwacji i badań prowadzonych podczas zimowania I Polskiej Wyprawy Antarktycznej do Stacji im. Henryka Arctowskiego na wyspie King George (fot. 1).

W XXXIII Sympozjum Polarnym wzięło udział 80 osób (fot. 2) z czternastu ośrodków naukowych w Polsce oraz z trzech ośrodków zagranicznych: z Czech, Japonii i z Rosji. W czasie konferencji, podczas dwóch sesji plenarnych, wygłoszono 10 referatów połączonych z dyskusją. Sesje plenarne prowadzili: prof. K. Birkenmajer i prof. K. Jazdzewski. Natomiast podczas dwóch sesji plakatowych (sesji nauk o Ziemi i sesji nauk biologicznych) omówiono 60 posterów prezentujących rezultaty badań polskich zespołów ostatnich lat. Dyskusje panelowe o osiągnięciach, słabościach i przyszłości polskich badań biologicznych i nauk o Ziemi w obszarach polarnych oraz dyskusja zorganizowana przez polskich przedstawicieli grupy APECS (*Association of Polar Early Career Scientists*) stały się interesującym *novum* spotkań środowiska. Tematem tej ostatniej była przyszłość polskich badań polarnych oraz miejsce, rola i szanse młodych naukowców, interesujących się problematyką polarną. Koordynatorem i prowadzącą dyskusję w tej części Sympozjum była dr Małgorzata Korczak z Zakładu Biologii Antarktyki PAN. Jej pierwszymi zaproszonymi do prezydium rozmówcami byli wybrani przez organizatorów panelu specjaliści biologowie i przedstawiciele nauk o Ziemi mający długoletnią praktykę w badaniach obu obszarów polarnych Ziemi. Przygotowaniem i prowadzeniem dwu paneli dyskusyjnych, biologicznego i nauk o Ziemi, zajęli się: profesor Jan Marcin Węśławski – kierownik Zakładu Ekologii Morza Instytutu Oceanologii PAN oraz dr hab. Krzysztof Migąła – kierownik Zakładu Meteorologii i Ochrony Atmosfery Uniwersytetu Wrocławskiego. Dyskusja toczyła się wokół spraw dotyczących przyszłości polskich nauk biologicznych i nauk o Ziemi w badaniach polarnych oraz debata o polskich osiągnięciach i problemach w tym obszarze naszej naukowej aktywności. Zwrócono uwagę na priorytety w dobie interdyscyplinarności i uniwersalizmu badań naukowych w tym także badań polarnych.

Hasło tegorocznego sympozjum, *Nauka polska w Międzynarodowym Roku Polarnym 2007–2009*, nawiązuje do dużego, międzynarodowego

przedsięwzięcia, w którym Polska nauka ma znaczący udział i miejsce. Warto wspomnieć, że symposium odbyło się w kilka dni po zakończeniu konferencji w Oslo (*International Polar Year Oslo Science Conference 8-12 June 2010*), największej w dziejach naukowej konferencji poświęconej badaniom stref polarnych Ziemi. Spotkanie w Oslo było okazją do przedstawienia rezultatów badań we wszystkich badanych dziedzinach nauk o Ziemi i nauk biologicznych, w tym: biologii, ekologii, oceanografii, edukacji i innych. Polska była tam reprezentowana przez 64 uczestników z 14 zespołów realizujących projekty związane z Międzynarodowym Rokiem Polarnym. XXXIII Symposium Polarne stanowiło rodzaj dopełnienia tamtej dużej konferencji przeprowadzonego na forum krajowym. Naszym zamierzeniem było podsumowanie i ocena polskich badań w Arktyce i w Antarktyce realizowanych w ramach Międzynarodowego Roku Polarne.

Podczas symposium odbyło się posiedzenie rozszerzonego Prezydium Komitetu Badań Polarnych przy Prezydium PAN oraz zebranie Klubu Polarne, na którym zapadła decyzja, że następne Symposium Polarne zostanie zorganizowane przez Koleżanki i Kolegów z Uniwersytetu Śląskiego.

Abstrakty prezentacji i streszczenia referatów plenarnych zostały opublikowane w tomie posympozjalnym (ISBN: 978-83-60604-65-6) w wydawnictwie „Pictor” s.c. Są też dostępne na portalu Katedry Zoologii Bezkręgowców i Hydrobiologii UŁ: www.invertebrates.uni.lodz.pl

Wiele zmieniło się w ciągu ponad trzydziestu lat dzielących nas od pierwszych spotkań środowiska na forum Klubu Polarne i Polarnych Sympozjów. Jako badacze polarnej przyrody przeszliśmy długą i owocną drogę. Możliwości i sposoby jej kontynuacji były podczas sesji panelowych łódzkiej konferencji oraz kuluarowych spotkań sympozjalnych przedmiotem żywej debaty. Utrzymanie dotychczasowego modelu działania i ram organizacyjnych wydaje się niewystarczające i nie spełniające oczekiwań naukowego środowiska polarników.

Organizatorzy, w tym piszący te słowa, składają serdeczne podziękowanie wszystkim uczestnikom Symposium za udział w spotkaniu. Komitetowi Badań Polarnych przy Prezydium PAN, Urzędowi Miasta Łodzi oraz Dziekanowi Wydziału Biologii i Ochrony Środowiska UŁ dziękujemy za finansowe wsparcie konferencji.